

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. B.**, bývajúcej v Č., proti žalovanej **D., s.r.o.**, so sídlom vo Z., IČO: X., zastúpenej Mgr. I. S., advokátkou so sídlom v D., **o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6 C 225/2002, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. novembra 2008 sp. zn. 17 Co 247/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** výrok rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. novembra 2008 sp. zn. 17 Co 247/2008 zmeňujúci rozsudok Okresného súdu Zvolen z 22. mája 2008 č.k. 6 C 225/2002-268 v časti, v ktorej bola zamietnutá žaloba o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru tak, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 29. júla 2002 je neplatné.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 22. mája 2008 č.k. 6 C 225/2002-268 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru od 1. augusta 2002. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobkyňa sa dopustila porušenia pracovnej disciplíny hrubým spôsobom tým, že napriek poučeniu vedúcim predajne (konateľom žalovanej) pri uzatváraní zmluvy o pripojení na mobilnú telekomunikačnú sieť spoločnosti O. S., a.s. (ďalej len „zmluva o pripojení“) nepostupovala dôsledne podľa jeho pokynov a v súlade s interným predpisom – „Manuálom procedúr pre autorizovaných

predajcov“ (ďalej len „manuál procedúr“), ktorý žalovaná ako zamestnávateľ nariadila zamestnancom dodržiavať. Porušenie uvedených pokynov zamestnávateľa spočívalo konkrétne v tom, že v prípade jednej z uzatváraných zmlúv o pripojení, v ktorom bol žalobkyni predložený (odcudzený) občiansky preukaz a karta poistenca, mala žalobkyňa žiadať od zákazníka ešte ďalší doklad, lebo bolo stanovené, že ak nemôže byť predložená faktúra, musí záujemca o pripojenie predložiť platný občiansky preukaz + kombináciu ďalších dvoch dokladov: pas, vodičský preukaz, rodný list, preukaz poistenca (spolu tri doklady). Žalobkyňa ale uvedeným spôsobom nekonala a uspokojila sa s predložením iba dvoch dokladov. Súd prvého stupňa to kvalifikoval ako porušenie pracovnej disciplíny takým hrubým spôsobom, ktorý odôvodňoval aplikáciu § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce č. 311/2001 Z.z. v znení účinnom do 30. júna 2003 (ďalej len „Zákonník práce“). Žalovaná okamžite skončila pracovný pomer so žalobkyňou v súlade so zákonom, preto neopodstatnenú žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 149 O.s.p. Úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania 27 746 Sk.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 5. novembra 2008 sp. zn. 17 Co 247/2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti zamietajúcej žalobu a/ o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zmenil tak, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 29. júla 2002 je neplatné, b/ o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že i keď sa súd prvého stupňa vyporiadal so všetkými spornými otázkami, ktorými sa mal zaoberať v zmysle (skoršieho) zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. októbra 2007 sp. zn. 16 Co 34/2007, nemohol sa odvolací súd stotožniť s jeho rozhodnutím. Na základe výsledkov doplneného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa sa svojim konaním pri uzatváraní zmlúv nedopustila zvlášť hrubého porušenia pracovnej disciplíny, ktoré by bolo dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru. Po oboznámení sa s interným predpisom O. S., a.s. účinným od 1. augusta 2001 dospel odvolací súd k záveru, že súd prvého stupňa z tohto interného predpisu nevyvodil správne skutkové zistenia. Odvolací súd nepovažoval za správny záver súdu prvého stupňa, že žalobkyňa porušila svoje pracovné povinnosti (disciplínu) tým, že pred uzavretím zmluvy si overovala totožnosť zákazníka len z dvoch predložených dokladov. Pokiaľ žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy o pripojení s osobou predkladajúcou doklady na meno R. B. postupovala podľa pokynov O. S., a.s. účinných od 1. augusta 2001 a táto spoločnosť následne uzavretie zmluvy o pripojení s menovanou osobou

odsúhlasila, nemožno žalobkyni vytýkať porušenie pracovnej disciplíny porušením osobitných pracovných postupov určených zmluvným predajcom (žalovanou). Dodal, že hlavný dôvod skončenia pracovného pomeru spočíval zrejme v žalobkyňou zapríčinenom schodku na majetku zamestnávateľa. V súvislosti s tým poukázal na argumentáciu žalovanej, že rozdielny prístup k žalobkyni bol zvolený práve z dôvodu, že žalobkyňa nebola ochotná priznať svoje pochybenie a odmietla nahradiť vzniknutú škodu. Na odôvodnenie zrušujúceho výroku svojho rozsudku odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa nárok na náhradu mzdy nesprávne posúdil a na výšku tohto nároku nevykonal žiadne dokazovanie.

Zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním. Uviedla, že napadnutý výrok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu, že žalobkyňa neporušila pracovnú disciplínu a nespôsobila žiadnu škodu tým, že v spornom prípade uzatvorila zmluvu o pripojení len po preukázaní sa dvomi identifikačnými dokladmi; tento právny záver totiž odporuje zistenému skutkovému stavu. Žalovaná bola z titulu svojho zaradenia do kategórie autorizovaných predajcov plne viazaná manuálom procedúr, ktorého dodržiavanie vyžadovala aj od svojich zamestnancov. Súd prvého stupňa v rozhodnutí primerane odôvodnil, prečo bolo potrebné vychádzať z manuálu procedúr, a nie z interného predpisu mobilného operátora O. S., a.s. účinného od 1. augusta 2001. Žalovaná zdôraznila, že jednou zo základných povinností zamestnanca (aj žalobkyne) je pracovať svedomite a riadne, čo v danom prípade znamenalo vyžadovať pri uzatváraní zmlúv o pripojení doklad totožnosti nie iba preto, aby mohol byť odfaxovaný mobilnému operátorovi spolu s ďalšími dokladmi za účelom ach akceptácie, ale aj preto, aby zamestnanec na základe predloženého dokladu žiadateľa dostatočne identifikoval a ubezpečil sa, že zmluva sa skutočne uzatvára s osobou, ktorej identifikačné doklady boli predložené. Pokiaľ žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy o pripojení s osobou preukazujúcou sa dokladmi znejúcimi na meno R. B. nežiadala od zákazníka požadovaný počet dokladov nevyhnutných k uzavretiu zmluvy, ako to vyžadoval manuál procedúr, porušila svojim konaním pracovnú disciplínu zvlášť hrubým spôsobom. Zo všetkých uvedených dôvodov žiadala žalovaná napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu zmeniť a potvrdiť rozsudok Okresného súdu Zvolen z 22. mája 2008 č.k. 6 C 225/2002-268.

Žalobkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená advokátkou (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti výroku rozsudku, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý výrok rozsudku bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodu, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uvedenými dovolacími dôvodmi, vrátane ich obsahového vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p.).

Procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a tzv. iné vady konania majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Žalovaná v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Žalovaná v dovolaní konkretizuje, že nesprávny je právny záver odvolacieho súdu, v zmysle ktorého sa žalobkyňa nedodržaním postupu podľa pokynov jej vedúceho a manuálu procedúr nedopustila zvlášť hrubého porušenia pracovnej disciplíny v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce.

Podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce zamestnávateľ môže okamžite skončiť pracovný pomer len výnimočne, a to iba vtedy, ak zamestnanec porušil pracovnú disciplínu zvlášť hrubým spôsobom.

Povinnosť dodržiavať pracovnú disciplínu a vykonávať práce osobne podľa pokynov zamestnávateľa patrí k základným povinnostiam zamestnanca vyplývajúcim z pracovného pomeru (§ 47 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce). Zamestnanec je povinný plniť povinnosti stanovené právnymi predpismi (medziiným § 81 Zákonníka práce), pracovným poriadkom a inými vnútornými predpismi zamestnávateľa, pracovnou zmluvou a rovnako tiež pokynmi nadriadeného vedúceho zamestnanca.

Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa pracovala u žalovanej ako obchodno-prevádzková pracovníčka. Dňa 20. mája 2002 vyzval mobilný operátor O. S., a.s. žalovanú na náhradu škody, lebo v rokoch 2000 až 2001 porušila v 9 prípadoch povinnosti, ktoré jej vyplývali z obchodného zastúpenia O. S., a.s. Pri prešetrovaní týchto prípadov bolo zistené, že žalovaná predala akciové (dotované) mobilné telefónne prístroje z majetku spoločnosti O. S., a.s. po uzavretí zmlúv o pripojení, pri ktorých nebolo dostatočným spôsobom preukázané, že zákazník je totožný s osobou, ktorej doklady boli predložené. Na základe toho žalovaná 30. júla 2001 doručila žalobkyni okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, a to z dôvodu, že: a/ pri výkone riadnej inventarizácie 1. júla 2001 a následnej mimoriadnej inventarizácie bol zistený schodok vo výške 155 060 Sk, za ktorý zodpovedá žalobkyňa spolu s ostatnými zamestnancami, b/ pri uzatváraní zmlúv o pripojení v troch prípadoch nerešpektovala pokyny zamestnávateľa týkajúce sa riadnej identifikácie zákazníkov (v dôsledku jej nesprávneho postupu boli zmluvy uzavreté s osobami, ktoré sa preukázali odcudzenými alebo stratenými dokladmi). Súdny posudzovateľ porušenie pracovnej disciplíny žalobkyňou iba v prípade uzavretia zmluvy o pripojení s osobou, ktorá sa preukázala dokladmi znejúcimi na meno R. B., lebo len v tomto prípade bola zachovaná jednoročná objektívna lehota v zmysle § 68 ods. 2 Zákonníka práce. Porušením pracovnej disciplíny uvedeným vyššie pod písm. a/ (t.j. schodkom na zverených hodnotách) sa súdy nezaoberali vzhľadom na skorší záver, že tento dôvod okamžitého skončenia pracovného pomeru nebol daný.

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na závere, že žalobkyňa pri uzatvorení zmluvy o pripojení nepostupovala v zmysle pokynu nadriadeného vyplývajúceho z manuálu procedúr, ktorý určoval konkrétny postup pri zisťovaní totožnosti zákazníka v rámci uzatvárania zmlúv o pripojení. Intenzitu porušenia pracovnej disciplíny vyvodil z celkových okolností prípadu, predovšetkým z nedôslednosti žalobkyne, ktorá totožnosť zákazníka nezisťovala spôsobom nariadeným jej zamestnávateľom (tromi dokladmi totožnosti), ale sa

uspokojila s predložením iba dvoch dokladov; prihliadol tiež na spoločensky nežiaduce zneužívanie odcudzených alebo stratených dokladov pri uzatváraní zmlúv o pripojení.

Odvolaací súd dospel k opačnému záveru, že žalobkyňa sa v danom prípade nedopustila vytýkaného porušenia pracovnej disciplíny a nespôsobila žalovanej škodu; jej pracovný postup (uzatvorenie zmluvy o pripojení po predložení iba dvoch identifikačných dokladov) bol v súlade s interným predpisom O. S., a.s. označeným ako „Doklady potrebné k akceptácii záujemcu alebo záujemcu užívateľa za účelom uzavretia zmluvy o pripojení a dodatku k zmluve s poskytnutím zľavy“, ktorý bol účinný od 1. augusta 2001. Pokiaľ O. S., a.s. odsúhlasila zmluvu uzavretú žalobkyňou so zákazníkom, ktorý jej predložil doklady znejúce na meno R. B., nemožno žalobkyni vytýkať porušenie pracovnej disciplíny, a to ani vtedy, ak by žalovaná ako zmluvný predajca mala stanovené osobitné pracovné postupy.

Právny záver odvolacieho súdu, ktorý je uvedený v predchádzajúcom odseku, nepovažuje dovolací súd za správny. Žalobkyňa bola v každom prípade povinná plniť povinnosti vyplývajúce nielen zo všeobecne záväzných a interných právnych predpisov, ale aj z pokynov vedúcich zamestnancov žalovanej stanovujúcich postup, ktorý má žalobkyňa dodržiavať pri uzatváraní zmlúv o pripojení. Medziiným išlo tiež o pokyny konkretizujúce doklady, ktoré treba vyžiadať za účelom identifikácie osôb uzatvárajúcich zmluvy o pripojení. Tieto pokyny zamestnávateľa (žalovanej) vyplývali z manuálu procedúr, ktorého dodržiavanie zamestnancami vyžadovala žalovaná v čase uzavretia zmluvy o pripojení.

Manuál procedúr bolo v danom prípade potrebné považovať za rozhodujúci interný predpis, ktorým sa mala riadiť žalobkyňa ako zamestnankyňa žalovanej. Interný predpis mobilného operátora O. S., a.s. (účinný od 1. augusta 2001) upravujúci všeobecný postup pri zisťovaní totožnosti zákazníka v rámci uzatvárania zmluvy o pripojení bolo potrebné považovať za predpis, z ktorého mali vychádzať predovšetkým autorizovaní predajcovia. Tento predpis obsahoval všeobecnú úpravu postupu autorizovaných predajcov, pri zachovaní ktorého bude v predajni uzavretá (a mobilnému operátorovi následne odfaxovaná) zmluva odsúhlasená spoločnosťou O. S., a.s. To však neznamená, že by autorizovaní predajcovia – poznajúc osobitosti miesta výkonu ich činnosti a snahu niektorých osôb preukazovať sa odcudzenými alebo sfalšovanými dokladmi totožnosti – nemohli nad rámec pokynov (stanovených postupov) spoločnosti O. S., a.s. nariadiť pre svojich zamestnancov povinnosť vyžadovať ďalšie doklady (teda nielen dva, ale tri, prípadne viac). V takom prípade

zamestnanec uzatvárajúci so zákazníkom zmluvu o pripojení nebol bezprostredne viazaný predpisom vypracovaným spoločnosťou O. S., a.s. (s ktorou ani nebol v pracovnom pomere); musel sa totiž riadiť pokynmi svojho zamestnávateľa, ktoré boli vyjadrené v internom predpise, dodržiavanie ktorého zamestnávateľ vyžadoval.

I keď teda od 1. augusta 2001 platil pre autorizovaných predajcov nový (zmenený) predpis O. S., a.s., ktorý pre odsúhlasenie odfaxovanej zmluvy týmto mobilným operátorom vyžadoval zistenie totožnosti zákazníka (len) na základe dvoch dokladov, nebolo to pre posúdenie danej veci rozhodujúce. Určujúcim bolo, či žalobkyňa rešpektovala alebo porušila pokyny svojho zamestnávateľa, dodržiavanie ktorých vyžadoval v čase uzavretia spornej zmluvy o pripojení.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd založil svoj zmeňujúci výrok na právnom názore, ktorý dovolací súd nepovažuje za správny. Navyše, odvolací súd sa neopodstatnene obmedzil iba na posúdenie platnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru so zreteľom na porušenie pracovnej disciplíny v rámci uzatvárania zmluvy o pripojení a nepreskúmal platnosť tohto zrušovacieho prejavu aj so zreteľom na údajné porušenie pracovnej disciplíny žalobkyne v súvislosti so vzniknutým schodkom. Jeho povinnosťou bolo ale posúdiť tento zrušovací prejav ako celok.

Keďže napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková